

संस्कृत भारती 'प्रवेशः' -> कथा

1. Answer the following questions.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

- 1) वृद्धः वृक्षे कानि अपश्यत्?
वृद्धः वृक्षे बहूनि फलानि अपश्यत् ।
- 2) पण्डितः कुत्र वसति?
पण्डितः काशीनगरे वसति ।
- 3) जम्बूकः किमर्थं, कुत्र अटति?
जम्बूकः आहारार्थं वने अटति ।
- 4) वानराः कानि अक्षिपन्?
वानराः फलानि अक्षिपन् ।
- 5) मित्रद्वयं कुत्र अगच्छत्?
मित्रद्वयं विदेशम् अगच्छत् ।
- 6) पण्डितः किमर्थं प्रश्नं पृच्छति?
पण्डितः शिष्यबुद्धिपरीक्षार्थं प्रश्नं पृच्छति ।
- 7) जम्बूकः किं पश्यति?
जम्बूकः द्राक्षालतां पश्यति ।
- 8) संतुष्टः गुरुः अन्ते किं वदति?
संतुष्टः गुरुः अन्ते "त्वं बुद्धिमान् । अतः विद्याभ्यासार्थम् अत्रैव वस ।" इति वदति ।
- 9) देवः कुत्र अस्ति?
देवः सर्वत्र अस्ति ।
- 10) कः धनम् इच्छति?
सोमः धनम् इच्छति ।
- 11) मूषकः किम् अचिन्तयत्?
'पेटिकायां भक्ष्याणि सन्ति' इति मूषकः अचिन्तयत् ।

- 12) घटे किं अस्ति?
घटे स्वल्पम् एव जलम् अस्ति ।
- 13) लतायां कानि सन्ति?
लतायाम् अनेकानि द्राक्षाफलानि सन्ति ।
- 14) घटे किं क्षिपति?
घटे शिलाखण्डान् क्षिपति ।
- 15) सर्पः कम् अखादत्?
सर्पः मूषकम् अखादत् ।
- 16) साधुः किं करोति?
साधुः पुनः पुनः वृश्चिकं गृहीत्वा तीरे स्थापयितुं प्रयत्नं कृतवान् ।
- 17) जम्बूकः किं चिन्तयति?
जम्बूकः चिन्तयति - 'अद्य मम द्राक्षाफलानां भोजनम्' इति ।
- 18) जनाः किमर्थं दुःखिताः अभवत्?
राजकुमारः असमञ्जः विनोदार्थं नगरस्य अनेकान् बालान् जले क्षिपति स्म । अतः जनाः दुःखिताः अभवत् ।
- 19) काकः किमर्थं भ्रमति?
काकः जलार्थं भ्रमति ।
- 20) कः बहु तृषितः?
काकः बहु तृषितः ।
- 21) महिला किम् अचिन्तयत्?
'अयं नकुलः मम शिशुम् अखादत् । अतः एव अस्य मुखं रक्तम्' इति महिला अचिन्तयत् ।
- 22) रामः सोमः च किम् अकरोत्?
रामः विद्याभ्यासम् अकरोत् । सोमः धनसम्पादनम् अकरोत् ।
- 23) जम्बूकः किं वदति?
जम्बूकः 'द्राक्षाफलानि आम्लानि' इति वदति ।

- 24) पेटिकासमीपं कः आगच्छत्?
पेटिकासमीपं एकः मूषकः आगच्छत् ।
- 25) चन्द्रगुप्तस्य मन्त्रिः कः?
चाणक्यः चन्द्रगुप्तस्य मन्त्रिः ।
- 26) वृश्चिकः किम् अकरोत्?
वृश्चिकः साधुपुरुषस्य हस्तम् अदशत् ।
- 27) कः क्षुधितः अभवत्?
वृद्धः क्षुधितः अभवत् ।
- 28) नकुलस्य मुखं कथम् आसीत्?
नकुलस्य मुखं रक्तमयम् आसीत् ।
- 29) राजकुमारः कीदृशः आसीत्? सः किं अकरोत्?
राजकुमारः बहु दुष्टः आसीत् । सः अनेकान् बालान् अमारयत् ।
- 30) अहितुण्डिकः कथं जीवनं करोति स्म?
अहितुण्डिकः सर्पान् गृहीत्वा जीवनं करोति स्म ।
- 31) वृद्धः किं अचिन्तयत्?
वृद्धः - 'अहं वृद्धः। मम शरीरे शक्तिः नास्ति । वृक्षः उन्नतः अस्ति । कथम् उपरि गच्छामि? कथं फलं प्राप्नोति?' इति अचिन्तयत् ।
- 32) चन्द्रगुप्तः कस्य देशस्य नृपः?
चन्द्रगुप्तः मगधदेशस्य नृपः ।
- 33) सज्जनाः किं वदन्ति?
'त्यजेदेकं कुलस्यार्थे' इति सज्जनाः वदन्ति ।
- 34) रामः किम् इच्छति?
रामः विद्याम् इच्छति ।
- 35) चाणक्यस्य अटजं कुत्र आसीत्?
चाणक्यस्य अटजं नगरात् बहिः आसीत् ।

- 36) राजा रामं किम् अवदत्?
राजा रामं "त्वं मन्त्रिस्थाने तिष्ठ" इति अवदत् ।
- 37) के चाणक्यस्य अटजं प्राविशत्?
चोराः चाणक्यस्य अटजं प्राविशत् ।
- 38) अहितुण्डिकः कुत्र अगच्छत्?
अहितुण्डिकः अन्यं ग्रामम् अगच्छत् ।
- 39) कः कस्य मुखे अपतत्?
मूषकः सर्पस्य मुखे अपतत् ।
- 40) चोराः चाणक्यं किं पृष्ठवन्तः?
चोराः "चाणक्य! पार्श्वं कंबलानां राशिरेव अस्ति । तथाऽपि त्वं किमर्थं भूमौ शयनं करोषि?" इति चाणक्यं अपृच्छन् ।
- 41) महिला किं पालयति स्म?
महिला एकं नकुलं पालयति स्म ।
- 42) नृपस्य नाम किम्? सः किमर्थं दुःखितः अभवत्?
नृपस्य नामः सागरः । तस्य एकः अपि पुत्रः न आसीत् । अतः सः दुःखितः अभवत् ।
- 43) सोमस्य धनस्य किम् अभवत्?
चोराः सोमस्य धनम् अहरन् ।
- 44) गङ्गातीरे कः आसीत्?
गङ्गातीरे एकः साधुः आसीत् ।
- 45) कः साधुः भवति?
यः अपकारिणाम् अपि उपकारं करोति सः एव साधुः भवति ।
- 46) ग्रामे का वसति स्म?
ग्रामे एका महिला वसति स्म ।
- 47) सा किमर्थं दूरं गच्छति स्म?
सा जलम् आनेतुं गच्छति स्म ।

48) नकुलः कम् अपश्यत्?
नकुलः सर्पम् अपश्यत् ।

49) नृपः चाणक्यं किं सूचितवान्?
नृपः चाणक्यं 'एतान् कम्बलान् दरिद्रेभ्यः ददातु' इति सूचितवान् ।

50) चाणक्यस्य विचारः कः आसीत्?
'अन्येषां द्रवस्य उपयोगेन अधर्मं भवति' इति चाणक्यस्य विचारः आसीत् ।

2. Fill in the blanks.

ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳ ತುಂಬಿರಿ.

- a) काकः जलार्थं भ्रमति । तदा ग्रीष्म कालः ।
- b) वृद्धः आम्रवृक्षस्य समीपम् अगच्छत् ।
- c) सोमः जीवनार्थं रामस्य सेवकः अभवत् ।
- d) 'रन्ध्रं करोमि' इति सः निश्चयम् अकरोत् । (From the कथा 'दैवमेव परम्')
- e) सर्पः पेटिकातः बहिः गमनाय प्रयत्नम् अकरोत् ।
- f) सगरस्य ज्येष्ठपत्नी एकं पुत्रं, कनिष्ठपत्नी षष्टिसहस्र पुत्रान् च अलभत ।
- g) "प्रजापीडकः असमञ्जः भवता राज्यतः निष्कासितः भवतु" इति सचिवाः अवदन् ।
- h) वृश्चिकः क्षुद्रः जन्तुः । दशनं तस्य स्वभावः ।
- i) चाणक्यः कम्बलं विना निद्रां करोति ।
- j) वृश्चिकस्य स्वभावः दशनम् ।
- k) किमपि कार्यं सहसा न कर्तव्यम् । विचारं कृत्वा एव कर्तव्यम् ।
- l) देवः सर्वत्र अस्ति । देवः सर्वव्यापी ।
- m) वैराग्येण एव तृप्तिः ।